YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

26 päivänä lokakuuta 2006 *

Asiassa C-192/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Centrale Raad van Beroep (Alankomaat) on esittänyt 22.4.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 29.4.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

K. Tas-Hagen ja

R. A. Tas

vastaan

Raadskamer WUBO van de Pensioen- en Uitkeringsraad,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit R. Schintgen, P. Kūris, R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari) ja L. Bay Larsen,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M. Ferreira,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.2.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Raadskamer WUBO van de Pensioen- en Uitkeringsraad, edustajanaan advocaat B. Drijber,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehinään H. G. Sevenster ja C. ten Dam,

– Liettuan hallitus, asiamiehenään D. Kriaučiūnas,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään C. Gibbs, avustajanaan barrister M. Chamberlain,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Condou-Durande ja R. Troosters,

kuultuaan julkisasiamiehen 30.3.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 18 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä Tas-Hagen ja Tas ja toisaalta Raadskamer WUBO van de Pensioen- en Uitkeringsraad (eläkkeitä ja korvauksia myöntävän viranomaisen elin, jäljempänä PUR) ja jossa on kyse siitä, että PUR on evännyt ensiksi mainituilta erilaisia avustuksia, joihin he katsovat olevansa oikeutettuja, koska he ovat sodan siviiliuhreja.

Kansallinen lainsäädäntö

3 Kansallinen lainsäädäntö muodostuu vuosien 1940–1945 sodan siviiliuhreille maksettavista korvauksista 10.3.1984 annetusta laista (Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940–1945) (Staatsblad 1984, nro 94; jäljempänä WUBO).

4 WUBOn 2 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"1. Tässä laissa ja sen täytäntöönpanemiseksi annetuissa säännöksissä sodan siviiliuhreilla tarkoitetaan

– –

f) siviilihenkilöitä, jotka ovat sotaa seuranneiden ja 27.12.1949 saakka jatkuneiden levottomuuksien, jotka ovat luonteeltaan ja seurauksiltaan verrattavissa a, b, c ja d kohdassa esitettyihin tilanteisiin, aikana kärsineet entisessä Alankomaiden Intiassa fyysistä tai psyykkistä vahinkoa, joka on aiheuttanut heille pysyvän invaliditeetin tai kuoleman."

5 WUBOn 3 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Tätä lakia sovelletaan

a) Sellaisiin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin sodan siviiliuhreihin vuosina 1940–1945 tai myöhäisempinä vuosina, joilla oli tapahtumahetkellä Alankomaiden kansalaisuus, – – mikäli heillä on tällä hetkellä Alankomaiden kansalaisuus ja he asuvat Alankomaissa hakemuksen tekohetkellä

b) Sellaisiin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin sodan siviiliuhreihin vuosina 1940–1945 tai myöhäisempinä vuosina, jotka olivat tapahtumahetkellä ulkomaan kansalaisia Alankomaissa, missä he asuivat muista syistä kuin vihollisvallan käskystä, mikäli heillä on tällä hetkellä Alankomaiden kansalaisuus ja he ovat asuneet keskeytyksettä tässä maassa hakemuksen tekohetkeen saakka

c) Sellaisiin 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin sodan siviiliuhreihin vuosina 1940–1945 tai myöhäisempinä vuosina, jotka olivat tapahtumahetkellä ulkomaan kansalaisia entisessä Alankomaiden Intiassa, missä he asuivat muista syistä kuin vihollisvallan käskystä, mikäli heillä on tällä hetkellä Alankomaiden kansalaisuus ja he asuivat keskeytyksettä Alankomaiden Intiassa, Indonesiassa tai entisessä

Alankomaiden Uudessa-Guineassa Alankomaihin tuloonsa saakka, mikä tapahtui viimeistään 1.4.1964, ennen Alankomaihin asettumistaan ja he oleskelivat keskeytyksettä Alankomaissa hakemuksen tekohetkeen saakka – –

2. Jos henkilö, joka täyttää 1 momentin b ja c kohdan edellytykset, tai tämän lähiomainen – – on saanut Alankomaiden kansalaisuuden oleskellessaan keskeytyksettä Alankomaissa tai entisessä Alankomaiden Intiassa, Indonesiassa tai entisessä Alankomaiden Uudessa-Guineassa keskeytyksetöntä oleskelua ei enää edellytetä, jos asianomainen tai tämän lähiomainen säilyttää Alankomaiden kansalaisuuden tai on säilyttänyt sen kuolemaansa saakka ja hän asuu tässä maassa hakemuksen tekohetkellä.

3. Jos henkilö, joka täyttää 1 momentin a kohdassa ja 2 momentissa vahvistetun edellytyksen, tai hänen lähiomaisensa – – muuttaa asumaan maahan tämän lain voimaantulon jälkeen, he menettävät tähän lakiin perustuvan oikeuden avustukseen, jos he muuttavat uudelleen maasta viiden vuoden kuluessa.

4. 1 momentin c kohdassa – – tarkoitetuksi Alankomaihin tuloksi on katsottava muun muassa asumislupaa Alankomaissa koskevan hakemuksen jättäminen edellyttäen, että tämä hakemus on hyväksytty.

5. 1 momentissa tarkoitetuksi keskeytymättömäksi oleskeluksi on katsottava oleskelu, joka ei ole keskeytynyt yli vuoden pituisella oleskelulla toisessa maassa.

6. Jos tämän lain soveltamatta jättäminen olisi ilmeisen epäoikeudenmukaista, 'Raad' voi laajentaa sen soveltamisalaa siviileihin, jotka olivat vuosina 1940–1945 tai myöhäisempinä vuosina 2 §:n 1 momentissa tarkoitettuja sodan siviiliuhreja, sekä näiden siviilien lähiomaisiin, vaikka 1, 2 tai 3 momentissa mainitut edellytykset eivät täyttyisi."

6 WUBOn 3 §:n 6 momentissa säädetty "kohtuullistamissääntö" mahdollistaa poikkeamisen tietyistä kansalaisuuteen ja asuinpaikkaan liittyvistä edellytyksistä, jos sodan siviiliuhrilla on ollut jokin sidos Alankomaiden yhteiskuntaan sekä sodan aikana että hakemuksen tekohetkellä. Yleisenä arviointiperusteena on tällöin se, että Alankomaiden ulkopuolella asumisen on johduttava seikoista, joihin asianomainen ei objektiivisesti arvioituna ole voinut vaikuttaa suoraan ja joihin kuuluvat muun muassa valtion rajan muuttaminen ja lääketieteelliset syyt.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

7 Tas-Hagen on syntynyt vuonna 1943 entisessä Alankomaiden Intiassa, ja hän tuli Alankomaihin vuonna 1954. Hän sai Alankomaiden kansalaisuuden vuonna 1961. Hän muutti vuonna 1987 Espanjaan sen jälkeen, kun hänen oli työkyvyttömyyden vuoksi pitänyt lopettaa työntekonsa.

8 Vuoden 1986 joulukuussa, kun Tas-Hagen asui vielä Alankomaissa, hän haki WUBOn perusteella kausittaista avustusta ja korvausta eri toimenpiteiden rahoittamiseksi. Tämä hakemus perustui terveysongelmiin, jotka johtuivat hänen kokemuksistaan Alankomaiden Intiassa japanilaismiehityksen ja tätä miehitystä seuranneen niin kutsutun "Bersiap" -kauden aikana.

9 PUR hylkäsi 5.6.1989 tekemällään päätöksellä kyseisen hakemuksen. Tästä päätöksestä, joka on asiantuntijalääkärin lausunnon mukainen, ilmenee, että Tas-Hagen ei ole kärsinyt vahinkoa, joka voisi johtaa pysyvään invaliditeettiin, joten häntä ei voida pitää WUBOssa tarkoitettuna sodan siviiliuhrina. Asianomainen ei tehnyt oikaisuvaatimusta tästä päätöksestä.

10 Tas-Hagen teki vuonna 1999 uuden hakemuksen, jotta hänen asemansa sodan siviiliuhrina tunnustettaisiin, sekä saadakseen kausittaisen avustuksen ja lisäavustuksen sellaisten menojen kattamiseksi, joilla oli tarkoitus parantaa hänen elinolojaan.

11 PUR hylkäsi tämän hakemuksen 29.12.2000 tekemällään päätöksellä. Se otti huomioon suuntaviivat, joita on sovellettu 1.7.1998 lukien pysyvän invaliditeetin osoittamiseen, ja myönsi asiantuntijalääkäriensä lausuntojen perusteella pääasian kantajalle sodan siviiliuhrin aseman. Koska kantaja kuitenkin asui hakemuksen tekohetkellä Espanjassa, PUR katsoi, että WUBOssa vahvistettu alueellinen edellytys ei täyttynyt. Tässä päätöksessä lisättiin, että asian olosuhteet eivät olleet riittävän erityiset kohtuullistamissäännön soveltamiseksi. PUR hylkäsi 28.12.2001 tekemällään päätöksellä Tas-Hagenin oikaisuvaatimuksen 29.12.2000 tehdystä päätöksestä.

12 Tas on syntynyt Alankomaiden Intiassa vuonna 1931. Hän saapui Alankomaihin vuonna 1947. Vuosina 1951–1971 hänellä oli Indonesian kansalaisuus. Hän sai Alankomaiden kansalaisuuden vuonna 1971.

13 Vuonna 1983 Tasin virkasuhde Haagin kunnassa päätettiin ja hänet todettiin psyykkisistä syistä kokonaan invalidiksi. Vuonna 1987 asianomainen muutti Espanjaan.

14 Vuonna 1999 hän haki WUBOn nojalla muun muassa kausittaista avustusta ja lisäavustusta, joilla oli tarkoitus parantaa hänen elinolojaan. PUR hylkäsi tämän hakemuksen 28.12.2000 tekemällään päätöksellä. Se totesi, että asianomainen oli kylläkin sodan siviiliuhri mutta että hän ei täyttänyt WUBOssa vahvistettua alueellista edellytystä, koska hän asui hakemuksen tekohetkellä Espanjassa. PUR katsoi niin ikään, että olosuhteet eivät myöskään olleet riittävän erityiset kohtuullistamissäännön soveltamiseksi. PUR hylkäsi 28.12.2001 tekemällään päätöksellä Tasin oikaisuvaatimuksen 28.12.2000 tehdystä päätöksestä perusteettomana.

15 Tas-Hagen ja Tas valittivat tämän jälkeen kyseisistä hylkäyspäätöksistä oikeusteitse ja väittivät muun muassa, että asuinpaikkaa Alankomaissa hakemuksen tekohetkellä koskeva edellytys, josta WUBOn 3 §:ssä säädetään, on unionin kansalaisuutta koskevien EY:n perustamissopimuksen määräysten vastainen.

16 Tässä tilanteessa Centrale Raad van Beroep on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan pääasian olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa sodan siviiliuhreille myönnettävä avustus evätään yksinomaan sillä perusteella, että asianomainen henkilö, jolla on kyseisen jäsenvaltion kansalaisuus, ei asunut hakemuksen tekohetkellä tuossa jäsenvaltiossa vaan toisessa jäsenvaltiossa, yhteisön oikeuden, erityisesti EY 18 artiklan vastainen?"

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

EY 18 artiklan 1 kohdan sovellettavuus

17 Jotta esitettyyn kysymykseen voidaan vastata hyödyllisesti, on ensiksi määritettävä, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen tilanne yhteisön oikeuden ja erityisesti EY 18 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

18 Kyseisen määräyksen henkilöllisen soveltamisalan osalta riittää, kun todetaan, että EY 17 artiklan 1 kohdan nojalla unionin kansalainen on jokainen, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus. Saman 17 artiklan 2 kohdassa liitetään lisäksi unionin kansalaisen asemaan perustamissopimuksessa määrätyt oikeudet ja velvollisuudet, joihin kuuluvat ne, jotka mainitaan EY 18 artiklan 1 kohdassa.

19 Alankomaiden kansalaisina Tas-Hagenilla ja Tasilla on unionin kansalaisten asema EY 17 artiklan 1 kohdan mukaisesti, joten he voivat käyttää tähän asemaan liittyviä oikeuksia, joihin kuuluu muun muassa oikeus vapaasti liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella EY 18 artiklan 1 kohdassa myönnetyllä tavalla.

20 EY 18 artiklan 1 kohdan asiallisen soveltamisalan osalta kysymys tämän määräyksen sovellettavuudesta ratione materiae pääasiassa esitettiin yhteisöjen tuomioistuimessa käydyssä menettelyssä. PURin ja tiettyjen yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksia esittäneiden jäsenvaltioiden mukaan kyseiseen määräyksen voidaan vedota vain siinä tapauksessa, että pelkän liikkumisvapauden käytön ohella pääasian tosiseikat liittyvät alaan, jota säännellään yhteisön oikeudessa, jolloin tätä sovelletaan ratione materiae kyseiseen asiaan. Tämän tulkinnan mukaan Tas-Hagen ja Tas eivät voi vedota

käsiteltävänä olevassa asiassa EY 18 artiklan 1 kohdan rikkomiseen, koska sodan siviiliuhreille maksettavat korvaukset eivät kuulu yhteisön oikeuden soveltamisalaan.

21 Tämän osalta on todettava, että yhteisön oikeuden nykyisessä kehitysvaiheessa avustus, josta pääasiassa on kyse ja jolla pyritään korvaamaan sodan siviiliuhreille näille aiheutunut psyykkinen tai fyysinen vahinko, kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan.

22 Jäsenvaltioiden on kuitenkin käytettävä tällaista toimivaltaa yhteisön oikeutta ja erityisesti perustamissopimuksen niitä määräyksiä noudattaen, jotka koskevat kaikkien unionin kansalaisten oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella.

23 On lisäksi kiistatonta, että unionin kansalaisuuden, josta määrätään EY 17 artiklassa, tarkoituksena ei ole ulottaa perustamissopimuksen asiallista soveltamisalaa koskemaan jäsenvaltioiden sisäisiä tilanteita, jotka eivät liity millään tavalla yhteisön oikeuteen (yhdistetyt asiat C-64/96 ja C-65/96, Uecker ja Jacquet, tuomio 5.6.1997, Kok. 1997, s. I-3171, 23 kohta ja asia C-148/02, Garcia Avello, tuomio 2.10.2003, Kok. 2003, s. I-11613, 26 kohta).

24 Nyt esillä olevan asian osalta on todettava, että pääasian kantajien kaltainen tilanne kuuluu unionin kansalaisten vapaata liikkuvuutta ja vapaata oleskelua jäsenvaltioissa koskevan oikeuden soveltamisalaan.

25 On muistutettava, että kun Tas-Hagen ja Tas muuttivat asumaan Espanjaan, he käyttivät EY 18 artiklan 1 kohdassa kaikille unionin kansalaisille tunnustettua oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti muun jäsenvaltion kuin sen jäsenvaltion alueella, jonka kansalaisia he ovat.

26 Kansallisen tuomioistuimen yhteisöjen tuomioistuimelle toimittamasta asiakirja-aineistosta ilmenee myös, että Tas-Hagenin ja Tasin tekemien avustushakemusten hylkääminen perustuu siihen, että hakemusten tekohetkellä he asuivat Espanjassa.

27 Koska WUBOssa edellytetään pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen sodan siviiliuhreille myönnettävän avustuksen saamiseksi, että hakijat asuvat hakemuksen tekohetkellä Alankomaissa, on todettava, että tässä tilanteessa se, että asianomaiset käyttivät oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti muussa jäsenvaltiossa kuin siinä jäsenvaltiossa, jonka kansalaisia he ovat, vaikutti mahdollisuuteen saada kyseinen avustus.

28 Edellä esitetystä seuraa, että koska se, että Tas-Hagen ja Tas käyttivät yhteisön oikeusjärjestyksessä tunnustettua oikeutta, vaikutti näiden oikeuteen saada kansallisessa lainsäädännössä säädetty avustus, tällaista tilannetta ei voida pitää täysin jäsenvaltion sisäisenä tilanteena, joka ei liity millään tavalla yhteisön oikeuteen.

29 On näin ollen tutkittava, onko EY 18 artiklan 1 kohtaa, jota sovelletaan pääasian kaltaiseen tilanteeseen, tulkittava siten, että kansallinen lainsäädäntö, jossa vaaditaan, että sodan siviiliuhreille myönnettävän korvauksen hakijoilla on hakemuksen tekohetkellä asuinpaikka Alankomaissa, on sen vastainen.

Asuinpaikkavaatimuksen tarkastelu

30 EY 18 artiklan 1 kohdan soveltamisalan osalta yhteisöjen tuomioistuin on jo katsonut, että mahdollisuudet, jotka perustamissopimuksella on annettu vapaan

liikkuvuuden alalla, eivät saisi täyttä vaikutustaan, jos niiden käyttäminen saataisiin tehdä jäsenvaltion kansalaiselle vähemmän houkuttelevaksi asettamalla hänen oleskelulleen vastaanottavassa jäsenvaltiossa esteitä hänen kotivaltionsa lainsäädännön vuoksi, kun tämä lainsäädäntö on hänelle epäedullinen siksi, että hän on käyttänyt näitä mahdollisuuksiaan (asia C-224/02, Pusa, tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-5763, 19 kohta).

31 Kansallinen lainsäädäntö, jolla tietyt oman maan kansalaiset asetetaan huonompaan asemaan pelkästään sen vuoksi, että he ovat käyttäneet vapauttaan liikkua ja oleskella toisessa jäsenvaltiossa, on EY 18 artiklan 1 kohdassa jokaiselle unionin kansalaiselle tunnustettuja vapauksia koskeva rajoitus (asia C-406/04, De Cuyper, tuomio 18.7.2006, Kok. 2006, s. I-6947, 39 kohta).

32 WUBO on tällainen rajoitus. Kun tämän lain mukaan sodan siviiliuhreille asetetun korvauksen saamisen edellytyksenä on se, että asianomaisilla on asuinpaikka Alankomaissa hakemuksen tekohetkellä, sillä voidaan saada Alankomaiden kansalaiset, jotka ovat pääasian kantajien kaltaisessa tilanteessa, luopumaan liikkumis- ja oleskeluvapautensa käyttämisestä Alankomaiden ulkopuolella.

33 Tällainen rajoitus voi olla yhteisön oikeuden perusteella oikeutettu ainoastaan, jos se perustuu objektiivisiin, yleistä etua koskeviin ja kyseessä olevien henkilöiden kansalaisuudesta riippumattomiin syihin ja se on oikeassa suhteessa kansallisessa oikeudessa hyväksyttävästi tavoiteltuun päämäärään (em. asia De Cuyper, tuomion 40 kohta).

34 Objektiivisten, yleistä etua koskevien syiden olemassaoloa koskevan ensimmäisen edellytyksen osalta ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdystä päätöksestä ilmenee, että WUBOssa asuinpaikkaa koskevalla edellytyksellä asetettu rajoitus niiden henkilöiden määrään, jotka voivat saada tällä lailla käyttöön otettuja korvauksia, perustuu Alankomaiden lainsäätäjän toiveeseen rajoittaa solidaarisuusvelvollisuutta sodan siviiliuhreja kohtaan yksinomaan niihin henkilöihin, joilla on ollut jokin sidos Alankomaiden kansaan sodan aikana ja sen jälkeen. Asuinpaikkaedellytys on siis osoitus siitä, missä määrin tällaiset henkilöt ovat sidoksissa kyseiseen yhteiskuntaan.

35 Tämä solidaarisuusvelvollisuus voi toki olla objektiivinen, yleistä etua koskeva syy. Lisäksi edellytetään, että tämän tuomion 33 kohdassa mainittua suhteellisuusedellytystä noudatetaan. Oikeuskäytännöstä ilmenee, että toimenpide on oikeasuhteinen, kun sillä voidaan toteuttaa tavoiteltu päämäärä ja kun sillä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi (em. asia De Cuyper, tuomion 42 kohta).

36 Kun on kyse etuuksista, joista ei säädetä yhteisön lainsäädännössä, jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta tällaista sidossuhdetta koskevien arviointiperusteiden vahvistamisessa, kunhan ne noudattavat yhteisön oikeudessa asetettuja rajoja.

37 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaista asuinpaikkaedellytystä ei kuitenkaan voida luokitella toimenpiteeksi, jolla voitaisiin toteuttaa tavoiteltu päämäärä.

38 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 67 ja 68 kohdassa, asuinpaikkaedellytystä koskevan perusteen ei voida katsoa olevan riittävän ohjeellinen hakijoiden sidonnaisuutta etuuden myöntävään jäsenvaltioon koskeva indikaattori, koska se voi, käsiteltävänä olevassa asiassa kyseessä olevan perusteen tavoin, johtaa erilaisiin tuloksiin sellaisten henkilöiden osalta, jotka asuvat ulkomailla ja joiden integroitumisaste asianomaisen korvauksen myöntävän jäsenvaltion yhteiskuntaan on joka suhteessa vastaava.

39 Näin ollen pääasiassa käytetyn kaltaisen yksinomaan korvaushakemuksen tekohetkeen liittyvän asuinpaikkaperusteen vahvistaminen ei ole riittävän ohjeellinen hakijan sidonnaisuusastetta hänelle tällä tavoin solidaarisuuttaan osoittavaan yhteiskuntaan koskeva peruste. Edellä esitetystä seuraa, että tämä asuinpaikkaedellytys ei ole tämän tuomion 33 ja 35 kohdassa mainitun suhteellisuusperiaatteen mukainen.

40 Edellä esitetty huomioon ottaen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että EY 18 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka nojalla tämä epää kansalaiseltaan sodan siviiliuhreille myönnettävän avustuksen yksinomaan siitä syystä, että asianomainen henkilö ei ole asunut hakemuksen tekohetkellä kyseisessä jäsenvaltiossa vaan jossakin toisessa jäsenvaltiossa, on sen vastainen.

Oikeudenkäyntikulut

41 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

EY 18 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka nojalla tämä epää kansalaiseltaan sodan siviiliuhreille myönnettävän avustuksen yksinomaan siitä syystä, että asianomainen henkilö ei ole asunut hakemuksen tekohetkellä kyseisessä jäsenvaltiossa vaan jossakin toisessa jäsenvaltiossa, on sen vastainen.

Allekirjoitukset